

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 484/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 10, Svidník, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 315/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 315/2015 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prešov **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 13 C 315/2015 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 315/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). V napadnutom konaní navrhuje okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 6 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 484/2021-16 zo 14. decembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. V konaní vo veci samej má sťažovateľka procesné postavenie žalobkyne proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“); predmetom napadnutého konania je žaloba, ktorou si sťažovateľka uplatnila voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 820,28 eur s príslušenstvom a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (spotrebiteľský spor, pozn.). Napadnuté konanie začalo po podaní žaloby sťažovateľky na okresnom súde 21. júla 2015.

3. K priebehu napadnutého konania sťažovateľka uviedla, že okresný súd jej 28. augusta 2015 doručil uznesenie, ktorým ju vyzval, aby sa v lehote 15 dní vyjadrila, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania. Pretože sťažovateľka s takýmto postupom nesúhlasila (najmä preto, že nepoznala stanovisko žalovanej, pozn.), na uvedenú výzvu nereagovala. Dodala, že dôležité skutkové a právne okolnosti zhrnula do podanej žaloby a chcela ich prezentovať, prípadne doplniť, na pojednávaní vo veci samej. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala 13. augusta 2021 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi okresného súdu, ktorý na ňu odpovedal podaním sp. zn. Spr 2273/2021 sťažovateľke doručeným 30. septembra 2021 (ďalej len „odpoveď predsedu okresného súdu“).

4. Z obsahu odpovede predsedu okresného súdu, ktorá tvorí prílohu podanej ústavnej sťažnosti, vyplýva, že vo veci konajúci zákonný sudca k sťažnosti uviedol, že okresný súd vyzval sťažovateľku (výzvou doručenou jej 28. augusta 2015, pozn.), aby sa v lehote 15 dní vyjadrila, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania. Na uvedenú výzvu však sťažovateľka nereagovala. Následne vzhľadom na vysoký počet pridelených vecí, práceneschopnosť a následne i mimoriadne opatrenia a obmedzenia súvisiace s pandémiou COVID-19 zákonný sudca uprednostnil vybavovanie urgentnejších a prípadne jednoduchších vecí s tým, že ďalšie veci vybavoval následne podľa ich poradia a časových možností. Ďalej bolo uvedené, že 7. septembra 2021 bol na úradnej tabuli okresného súdu uverejnený oznam o verejnom vyhlásení rozsudku, a to na 24. september 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že do dňa podania ústavnej sťažnosti jej nebolo doručené meritórne rozhodnutie vo veci (napriek tomu, že rozsudok v jej veci bol verejne vyhlásený 24. septembra 2021, pozn.) a nebol ani uskutočnený žiaden procesný úkon. V rámci predloženej argumentácie tiež namieta, že okresný súd v napadnutom konaní okrem doručenia už uvedenej výzvy (aby sa v lehote 15 dní vyjadrila, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, pozn.) za viac ako 6 rokov od podania žaloby nevykonal žiaden relevantný procesný

úkon. Dodala, že svoju žalobu koncipovala tak, aby okresný súd mal k dispozícii všetky relevantné skutočnosti a podklady potrebné pre rozhodnutie. Poukázala na to, že napriek tomu, že vo veci nebolo potrebné vykonať pojednávanie, okresný súd vyhlásil rozhodnutie až po viac ako 6-tich rokoch od podania žaloby.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd sa vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr O 8/2022 doručenom ústavnému súdu 27. januára 2022 v plnom rozsahu odvolal na priložené vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý v podstatnom uviedol, že podanú ústavnú sťažnosť považuje ako celok v jej podstate za nedôvodnú. Poukázal na to, že sťažovateľka podľa súdneho registra okresného súdu bola, resp. je účastníčkou 70-tich sporových súdnych konaní. K námietke sťažovateľky o nedoručení rozhodnutia vo veci samej do podania ústavnej sťažnosti (napriek jeho vyhláseniu 24. septembra 2021, pozn.) uviedol, že napriek tomu, že situácia týkajúca sa pandémie ochorenia COVID-19 negatívne ovplyvňuje viaceré oblasti fungovania spoločnosti, sťažovateľka (zastúpená advokátom, pozn.) sa zrejme ani nepokúsila zistiť stav veci a po odpočte 30-dňovej lehoty na vyhotovenie rozhodnutia podala ústavnú sťažnosť, pričom v tom čase bol zákonný sudca v súvislosti s ochorením COVID-19 práceneschopný. Doplnil, že práve preto mal so súhlasom predsedu okresného súdu predĺženú lehotu na písomné vyhotovenie rozsudku. Uviedol, že rozsudok vo veci samej už bol medzičasom sporovým stranám aj doručený. Doplnil, že vzhľadom na to sa javí podanie ústavnej sťažnosti ako samoúčelné na účel dosiahnutia zisku, a nie s cieľom dosiahnutia nápravy v napadnutom konaní. K priebehu napadnutého konania tiež uviedol, že tento bol okrem neprimeraného počtu vecí pridelených mu ako zákonnému sudcovi na vybavenie, vplyvu obmedzení v súvislosti s pandemiou COVID-19 (pre ktoré sa predĺžili všetky konania a nie je zrejmé, prečo by práve napadnuté konanie malo byť uprednostnené, pozn.), ako aj jeho zdravotnými problémami a práceneschopnosťou ovplyvnený aj samotnou nečinnosťou sťažovateľky. Uviedol, že tá počas napadnutého konania nevyužila pred podaním sťažnosti predsedovi okresného súdu žiadne prostriedky na urýchlenie konania a až do roku 2021 sa o vec nezaujímal. Ďalej uviedol, že aj keď je možné pripustiť, že dĺžka napadnutého konania nie je celkom ideálna, vzhľadom na všetky okolnosti, predmet sporu, správanie sťažovateľky, obmedzenia súvisiace s opatreniami proti šíreniu ochorenia COVID-19, ako aj s poukazom na to, že okresný súd už vo veci rozhodol, má za to, že napadnuté konanie nevybočuje z medzí ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti. Zároveň uviedol, že aj pokiaľ ide o požiadavku na priznanie finančného zadosťučinenia, má za to, že zo strany sťažovateľky ide len o všeobecné a vágne tvrdenia, ktoré ničím konkrétnym neobjektívuje. Tiež poukázal na zjavný nepomer medzi požadovaným finančným zadosťučinením a žalobou uplatneným nárokom.

III.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľke bola výzvou ústavného súdu z 2. februára 2022 daná možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu sp. zn. 1 Spr O 8/2022 doručenému ústavnému súdu 27. januára 2022. Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 15. februára 2022.

Sťažovateľka v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom požadované stanovisko nezaslala, čím nevyužila právo vyjadriť sa.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

8. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že po začatí napadnutého konania (po doručení žaloby sťažovateľky okresnému súdu 21. júla 2015, pozn.) okresný súd uznesením č. k. 13 C 315/2015-33 z 24. augusta 2015 vyzval sporové strany na vyjadrenie, či súhlasia s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, a žalovanej uložil vyjadriť sa k podanej žalobe (vyjadrenie žalovanej bolo okresnému súdu doručené 22. septembra 2015, pozn.). Dňa 19. apríla 2021 sťažovateľka okresnému súdu adresovala žiadosť o konanie v napadnutom konaní. Zákonný sudca 3. septembra 2021 určil termín (zverejnený na úradnej tabuli okresného súdu od 7. septembra 2021 do 27. septembra 2021, pozn.) verejného vyhlásenia rozsudku vo veci na 24. september 2021 a 7. septembra 2021 okresný súd uznesením č. k. 13 C 315/2015-54 vyzval sťažovateľku na podanie repliky k vyjadreniu žalovanej (replika sťažovateľky bola okresnému súdu doručená 18. septembra 2021, pozn.). Okresný súd 24. septembra 2021 bez nariadenia pojednávania verejne vyhlásil rozsudok č. k. 13 C 315/2015-65 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 24. septembra 2021“), ktorý bol sporovým stranám [po predĺžení lehoty na jeho písomné vyhotovenie (predsedom okresného súdu bola lehota opakovane predĺžená 15. novembra 2021 a tiež 13. decembra 2021, pozn.) do 10. januára 2022, pozn.] expedovaný 5. januára 2022 a sporovým stranám doručený 6. januára 2022, resp. 12. januára 2022. Zo súdneho spisu tiež vyplýva, že okresný súd 17. januára 2022 (na základe návrhu sťažovateľky okresnému súdu doručeného 7. januára 2022, pozn.) vydal opravné uznesenie č. k. 13 C 315/2015-82 (ďalej len „opravné uznesenie okresného súdu“), ktoré bolo sporovým stranám doručené 20. januára 2022, resp. 23. januára 2022. Zároveň na základe v súdnom spise priloženého výpisu spisov okresného súdu súvisiacich so sťažovateľkou vyplýva, že sťažovateľka v minulosti bola na okresnom súde účastníčkou 61 súdnych konaní (archívne spisy, pozn.) a je účastníčkou 9 súdnych konaní (živé spisy, pozn.), a to vrátane napadnutého konania.

9. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a spisu okresného súdu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku priet'ahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup samotnej sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobách v oblasti tzv. spotrebiteľského práva tvorí pomerne rozšírenú a bežne prejednávanú agendu všeobecných súdov (v danom prípade ide o rozhodovanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pozn.). Zo spisového materiálu navyše vyplýva, že vo veci bolo rozhodnuté vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania. Uvedené kritérium tak v okolnostiach veci samo osebe nie je spôsobilé ospravedlniť vznik priet'ahov v napadnutom konaní.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že v jej postupe síce nevzhliadol skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom prispeli k predĺženiu napadnutého konania, je však napriek tomu vhodné upozorniť na to, že vedome nereagovala na výzvu okresného súdu doručенú jej ešte 28. augusta 2015. Tiež je možné do istej miery súhlasiť s názorom okresného súdu, že sťažovateľka až do roku 2021 neprejavovala snahu o zrýchlenie napadnutého konania (keď, ako vyplýva aj z predloženého súdneho spisu, až 19. apríla 2021 sa informovala o tom, v akom stave sa nachádza napadnuté konanie, pozn.), čo nesvedčí o úplne dostatočnej snahe sťažovateľky čo najskôr dospieť k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Pre úplnosť však ústavný súd dodáva, že okresný súd tiež nemôže čakať len na opakované žiadosti účastníkov konania domáhajúcich sa rozhodnutia vo veci, teda ani uvedené nemôže slúžiť samo osebe ako ospravedlnenie vzniku priet'ahov.

15. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, je potrebné uviesť, že po preštudovaní okresným súdom predloženého spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní jednoznačne identifikoval jeho nečinnosť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd v období od 22. septembra 2015 (keď bolo okresnému súdu doručенé vyjadrenie žalovanej k žalobe, pozn.) bol vo veci až do 3. septembra 2021 (keď zákonný sudca určil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 24. september 2021, pozn.) bez akéhokoľvek dôvodu úplne nečinný (celkovo 5 rokov a 11 mesiacov, pozn.).

16. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo zo strany

okresného súdu k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností veci musí ústavný súd skonštatovať, že priet'ahy v napadnutom konaní idú v už uvedenom období na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho absolútnej nečinnosti. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že samotné napadnuté konanie pritom od podania žaloby sťažovateľky (21. júla 2015, pozn.) až do vydania/vyhlásenia meritórneho (aj keď neprávoplatného, pozn.) rozhodnutia vo veci – rozsudku okresného súdu z 24. septembra 2021 trvalo 6 rokov a 2 mesiace. Aj s poukazom na to je už uvedené obdobie nečinnosti v rámci napadnutého konania z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Zároveň s poukazom na uvádzané personálne aspekty v spojení s množstvom agendy, ktorú musí okresný súd a zákonný sudca riešiť, ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálne technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že uvedené je aj otázkou organizácie práce, a to nielen samotného zákonného sudcu, ale aj vedenia súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020). Vo vzťahu k argumentácii okresného súdu, resp. zákonného sudcu v súvislosti s obmedzeniami súvisiacimi s pandémiou COVID-19 ústavný súd zdôrazňuje, že keďže žaloba v predmetnej veci bola podaná ešte v roku 2015, okresný súd mal pred nástupom tejto pandémie dostatok času a možností vo veci rozhodnúť, čo však neurobil. Na tento aspekt však na druhej strane ústavný súd (vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z vyjadrenia zákonného sudcu, teda že v období po vyhlásení rozsudku okresného súdu z 24. septembra 2021 bol tento v dôsledku ochorenia na COVID-19 práceneschopný, pozn.) prihliadol a okresnému súdu nepričítal „na ľarchu“ opakované predĺženie lehoty na písomné vypracovanie rozhodnutia vo veci.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní,

a keďže napadnuté konanie nie je ku dňu vydania tohto nálezu právoplatne ukončené (bolo vydané neprávoplatné rozhodnutie vo veci samej – rozsudok okresného súdu z 24. septembra 2021 v spojení s opravným uznesením okresného súdu, nebolo však zároveň rozhodnuté aj o náhrade trov konania, takže nie je právoplatne skončené ako celok, pozn.), okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka požadovala priznanie zadosťučinenia vo výške 6 000 eur. Uvedené odôvodňovala primárne celkovou dĺžkou napadnutého konania bez vydania meritórneho rozhodnutia, čím sa podľa jej názoru aj mína účinkom spoločenský a individuálny význam ňou podanej žaloby. Tiež poukazovala na to, že v konaní „ako obyčajný občan“ pociťuje výrazné stresové vypätie a že v ňom vystupuje ako ekonomicky slabší protivník.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Ústavný súd však finančné zadosťučinenie sťažovateľke v okolnostiach danej veci nepriznal. Vychádzal pritom z toho, že sama sťažovateľka počas relevantného obdobia nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní v zásade neprejavovala žiadnu snahu o jeho čo najskoršie ukončenie a najmä, že aj samotnú ústavnú sťažnosť na ústavnom súde podala až v čase, keď už jednoznačne vedela o tom (ako to vyplýva aj zo samotnej ústavnej sťažnosti, pozn.), že už bolo vyhlásené rozhodnutie v merite veci – rozsudok okresného súdu z 24. septembra 2021. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (keďže sťažovateľka je v napadnutom konaní riadne zastúpená advokátom, pozn.). Zároveň aj v súdnom spise priložený výpis aktuálnych a tiež aj ukončených súdnych konaní pred okresným súdom, v ktorých sťažovateľka vystupuje, resp. vystupovala ako účastníčka súdneho konania (celkovo 70 súdnych konaní, pozn.), do značnej miery spochybňuje tvrdenie sťažovateľky o jej „výraznom stresovom vypätí“ zo súdneho konania. Vzhľadom na všetko uvedené tak v danom prípade stačí konštatovanie porušenia jej práv. Podľa posúdenia ústavného súdu tak v tomto prípade okrem samotného vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky postačuje na nápravu stavu príkaz konať v napadnutom konaní daný ústavným súdom okresnému súdu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“);

§ 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo tak sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 384,08 eur. Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 76,82 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu